De Buitenband

Orgaan van de Vereniging van Gepensioneerden ANWB

Elfde jaargang
september 1991
Verschijnt 4 x per jaar

Eindredactie
Bram Roozendaal

Redactiecommissie
Tine den Boer
Koos van Drunen
Jan Korstjens
Puck de Rover

Vaste medewerkers
Jaap Jasperen
Paul van der Meij
Ciska Paanakker
Harry de Vré
Mario Wijnvoord

Produktie
Zet- en drukwerk
Den Haag Offset B.V.

Bestuur VG-ANWB
mw. F.J. Noordervliet, voorzitter
J. van Drunen, vice-voorzitter
mw. H. Brehler, secretaris
mw. G.N. Borsje, 2e secretaris
P.C. Jurgens. penningmeester
W.A. Rombout, lid

Secretariaat
Mgr. Bekkerslaan 821
2286 EJ Rijswijk
Tel. 070 - 393 87 19

Postrekening
t.n.v. Bestuur VG-ANWB
onder nr. 3816027

Kopij voor
het volgende nummer
uiterlijk 1 november a.s.
naar de redactie
A.S. Roozendaal
Breitnerlaan 358
2596 HJ 's-Gravenhage
Tel. 070 - 328 06 29

ALS TOERISTEN

Vier bussen vol rolden dinsdagochtend 20 augustus Nederlands jongste provincie binnen. Toeristenbussen, waarvan daarboven verheven reizigers boosaardig zeggen, dat ze worden 'opengetrokken'. De toeristen waren wijzelf, 178 oud-ANWBers op weg naar de toeristische *highlights* van de VVV-Flevoland. Als echte dagtoeristen met en zonder camera schoven we van de Nieuw-Land-expositie naar de replica van het VOC-schip en vandaar naar de rondvaartboot. En het was 'hartstikke leuk!' zie pag. 3.

HERFSTBLOEI

Studeren, op herhaling, eindelijk de studie oppakken waar je nooit aan toegekomen bent. Overal in het land stappen *post-sixties* in de schoolbanken of volgen een cursus. Zorgen voor een geestlift in de herfstbloei van hun leven. Tine den Boer was één onder hen. Zij volgde op vijftien vrijdagen bij het HOVO in Den Haag een cursus moderne cultuurgeschiedenis. Al verrijkt met kennis over schilderkunst, film, dans, toneel en literatuur, maakt ze zich op voor een volgende serie, zie pag. 6-7.

STATIONSCHEF

Tot voor vijf jaar Kantoorhoofd in Eindhoven. Voor het establishment van de Lichtstad, de 'directeur van de ANWB'. Met altijd de mooiste meisjes achter de balie in Bondskringen bekend als de 'Sheik van het Zuiden'. Kortom Bob Kennedy van Dam. Aimabel, hulpvaardig, best content met zichzelf en behalve een echte ANWBer, een man met vele gezichten en een brede interesse. Beeldende kunst, religie, archeologie, film en fotografie rekent hij tot zijn hobbies. Maar bovenal is hij treintjesgek. Stationschef over 75 meter modeltrein. Interview op pag. 4-5.

ANWB

Pensioen Privé

Maak er niet zo'n drukte van, drukte Klaas van den Burgh in Andel me op het hart. Hij (77) was van '57 tot '63 Hoofdadministratie op de 3de etage van het Hoofdkantoor en is op 10 september **vijftig jaar getrouwd** met Alie Vermeer. Ze hebben elkaar in Den Haag leren kennen op een cursus stenografie en deden ook samen Nederlandse handelscorrespondentie.

Van den Burgh verliet de ANWB om adj. directeur te worden bij NCR, waar hij elf jaar bleef om op z'n 60ste met pensioen te gaan. Toen begon voor beiden de mooiste tijd. Ze gingen zich inzetten voor het ouderenwerk. Hij werd binnen de kortste tijd landelijk voorzitter van de ANBO, zat in allerlei commissies, hield exact 462 lezingen over de ouderenproblematiek en zij werd actief op plaatselijk niveau en voorzitter van de ANBO in Woudrichem. Tien jaar gaven ze er hun beste krachten aan. Toen besloten ze 'eens aan zichzelf te denken'. Ze maakten grote reizen en trokken er met de caravan opuit. Volgend jaar staan bij leven en welzijn Polen en Tsjechoslowakije op het reisprogramma. Voor het zover is zorgen de beide zoons en vier kleinkinderen voor een mooi en intiem gouden feestje.

Kort voor verschijning van het juninummer was de vogel gevlogen. Na het robijnenhuwelijksfeest met kinderen (2x2) en kleinkinderen (5) lekker op vakantie, zodat ik hem niet het hemd van het lijf kon vragen. Ik heb het nu over Ruud Veltman (66) tot 1982 Chef Verzekeringen, de man die geen personeelslid met vragen over ziektekosten liet zitten. Er passeerde geen jaarwisseling zonder dat iedereen wist waar hij/zij aan toe was. Want Ruud Veltman, begonnen in Amsterdam, na zijn diensttijd in Arnhem, bij (Victoria)-Vesta, had meer verstand van verzekeren. Kort na de oorlog toen de baggeraars van Sliedrecht Amsterdam Nieuw-West (Slotermeer/Osdorp) drooglegden, kreeg hij kennis aan Leni Slagboom, die op de baggerschuit van haar vader was meegkomen. Aan trouwen kwamen ze niet direct toe omdat Ruud als soldaat naar Indië moest. Dat deden ze pas op 8 mei 1951 toen hij was afgezwaaid.

Omdat Vesta naar Arnhem verhuisde, moesten ze Amsterdam vaarwel zeggen. Toen Ruud in 1966 voor de ANWB koos, kwamen ze van het Gelderse Haagje naar het echte Den Haag. En daar genieten ze van hun pensioen. Met volle teugen.

Henk Nieuwenburg, vanaf 1962 negentien jaar de Chef Studio, is 75 geworden. Een leuke leeftijd, vooral als je er nog goed uitziet en je tegelijkertijd in gezondheid je 45-jarig huwelijksfeest kan vieren. Dat is inmiddels achter de rug. Op 3 september 1946 schoof hij de trouwring aan de hand van Nan Felix, toen nog zijn buurmeisje. Of je hun idylle nu tot een romantisch begin moet rekenen, weet ik niet. Ze gingen in het eerste oorlogsjaar samen kijken naar een

neergestort Duits vliegtuig in de Haagse Adelheidstraat. Sindsdien zagen ze elkaar met andere ogen. Vóór Henk de ontwerp- en tekenstudio bij de ANWB op poten zette, deed hij mooie dingen in de tentoonstellingsbouw. Voor de viering van het negende huwelijkslustrum hebben hij en Nan zich niet druk hoeven maken. Dat deden de kinderen (3) en kleinkinderen (5).

Ook al 45 jaar getrouwd, straks op 3 oktober, zijn Han Tichelaar (71) en Lammie Wijmemga (64) in het Friese Suameer. Maar Han moet je daar niet mee aankomen. Hij houdt niet van drukte. Hij is in dat eerste na-oorlogse jaar wel in Hardegarijp gaan dansen om er Lammie te vinden, maar voor 't overige moet je hem met rust laten. Daardoor genoot hij zo van zijn baan als Wegenwacht. Alleen op de motor, naderhand in de gele auto en dat 38 jaar lang.Hij moest stoppen omdat de pensioenleeftijd onverbiddellijk is, maar hij heeft er verschrikkelijk veel moeite mee gehad. Eén zoon hebben en drie kleinkinderen tot vreugde van Lammie. Han vermaakt zich vooral met de paardensport. Draverijen mag hij graag zien.

HERFSTVELD

Uitgebluste bloemen
verwaaien
Zij paaien vruchteloos
de eens zo onbezonnen zon
die voortdurend hoger klom
maar nu haar bol laat zakken

Geschonden in de
grijze dagen
door daverende vlagen
klagen zij hun zwanezang

Tine den Boer

In dat eerste jaar na de oorlog zijn er wat naar het stadhuis gegaan. In Rotterdam bijvoorbeeld Wouter van Dalen (inmiddels 75) en Beb van Riemsdijk (nu 71) op 30 oktober 1946. Ze hebben elkaar op dansles leren kennen en in de armen gesloten. Wouter was elektrotechnicus, stond aan

de wieg van het praatpalenexperiment vanuit Pauwmolen en is als Inspecteur Bijzondere Diensten en naderhand als Chef Verbindingen de uitvoerder geweest van het nationale praatpalennet. Vijfendertig dienstjaren had hij erop zitten, toen hij binnen de ANWB uitgepraat was. Wellicht hebben zijn genen ervoor gezorgd dat uit zijn beide zoons ingenieurs zijn gegroeid. Wouter en Beb zijn nu benieuwd wat er uit hun beide kleinkinderen zal groeien.

Iets helemaal privé's tot besluit. Op deze plaats spreek ik mijn bewondering uit voor mijn vrouw (Char)Lotte, die het op 18 september precies 45 jaar met mij heeft uitgehouden. Ik moest het even kwijt.

Ro.

ALLES KLOPTE OP HET GESLAAGDE DAGJE-UIT

Helaas geen foto's van deelnemers aan de fotowedstrijd. Het is mogelijk te veel moeite gebleken. Toch hier enkele impressies van de lange dag Flevoland. De Batavia in aanbouw en de zonnige vaartocht (foto's Ro).

Het is niet gelukt. We wilden de deelnemers aan de jaarlijkse excursie zelf laten vastleggen hoe leuk zo'n gezamenlijk dagje-uit kan zijn. Velen hadden de oproep verstaan en een fototoestel meegenomen. Er is ook druk gekiekt. Maar de tijd tussen de 20e augustus en de sluiting van deze Buitenband is kennelijk te kort geweest om de foto's binnen te krijgen voor een totaal beeld van een bijzonder geslaagde dag. Die was zo'n succes, dat Loes Kolkert als een van de oudste deelnemers namens allen tijdens het afrondende etentje zei: 'Ik ben blij dat ik deze dag heb mogen meebeleven.'

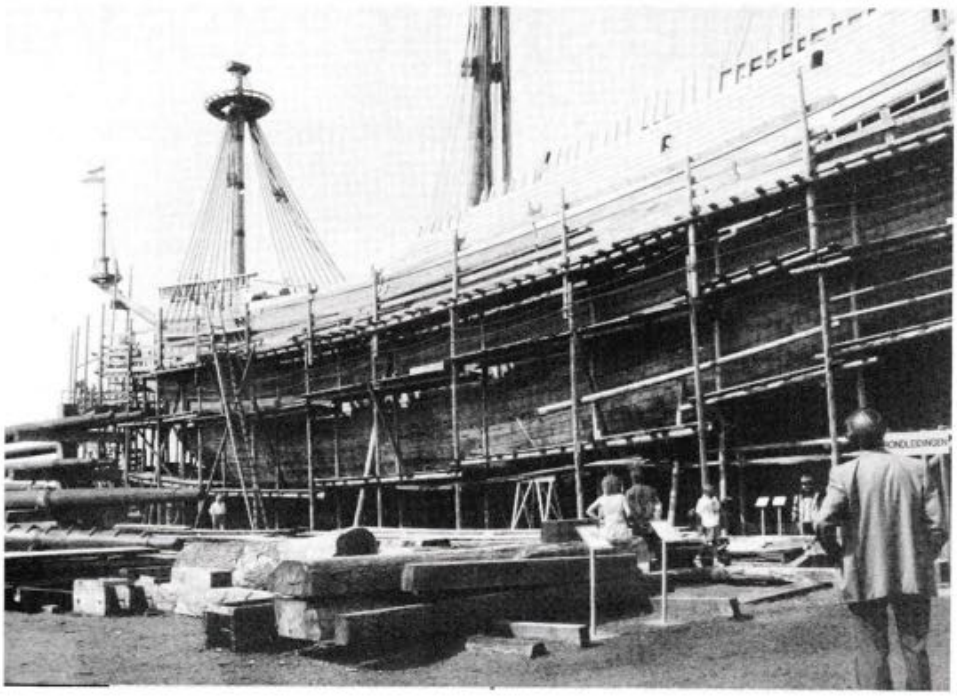

Alles klopte, alles liep volgens schema. Toen twee volle touringcars om half negen het parkeerterrein van het ANWB-Hoofdkantoor afreden, waren twee andere bussen al onderweg naar de NS-stations van Amersfoort en

Utrecht. Als een 'sterrit' kwamen ze samen bij de Witte Bergen onder Eemnes, om na de koffie gevieren koers te zetten naar Lelystad. Nog nimmer tevoren hadden zich zoveel deelnemers voor de traditionele excursie gemeld. Dat beloofde een krachttoer voor de organisatie. Temeer daar VVV-Flevoland en VG-ANWB-bestuur een druk programma hadden samengesteld. Een expositie en diapresentatie vóór en een bezoek aan de in aanbouw zijnde 'Batavia' na de lunch en een vaartocht met de 'Orca'van 's middags vier tot 's avonds halfacht. Maar zoals het geoefende dagtoeristen betaamt, hield iedereen zich diciplinair aan het opgegeven rooster. Op tijd de bus in, op tijd van tafel, op tijd ontschepen. Zo hoort het, maar een 'geweldig bedankt' is hier op z'n plaats. Om op alle eventualiteiten voorbereid te zijn, had Gerda Borsje twee rolstoelen achter de hand. Ze bleken niet nodig. Het ene ongevalletje dat te registreren viel, toen Klaas Sierts Hoeksema misstapte en onder in de 'Batavia' tuimelde, viel gelukkig mee. Er was alleen materiele schade. Zijn fototoestel overleefde de val niet en kon geen dienst meer doen voor de uitgeschreven wedstrijd.
Van de vele geestdriftige uitspraken, die te horen vielen, overheerste het steeds opnieuw uitgesproken respect voor de bouwers van het VOC-schip aan de Oostvaardersdijk en de vraag over zo'n lange, intensieve dag: 'hoe kan dat nu allemaal voor 35 gulden?' De toegang tot 'Hollands Atlantis' en de 'Batavia' is samen al bijna een tientje, een lunch, een diner, een vaartocht van een dikke drie uur en vervoer vice versa. Het antwoord is natuurlijk: het kan eigenlijk niet; je kunt er nog niet eens voor lopen. Gelukkig beschikt de vereniging over een behoorlijke reserve. De aanslag daarop komen we wel weer tegen op de Algemene Ledenvergadering van volgend jaar.
Ro.

NOG TWEE REGIO BIJEENKOMSTEN

Dit jaar worden nog twee regiobijeenkomsten belegd waar o.a. de videofilm van het Sociaal Fonds wordt vertoond. Aan de beurt komen de leden van Amsterdam e.o., te weten op dinsdag 1 oktober en van Haarlem e.o. op dinsdag 5 november. Zij krijgen persoonlijk bericht over exacte plaats en programma.

BOB KENNEDY VAN DAM

BIJBEL, KORAN EN SPOORTREINTJES ALS UITERSTE HOBBIES VERENIGD

Over treintjes zou het gaan. 'Je moet mijn spoorwegverzameling eens komen kijken,' had hij voorgesteld. Een in model vastgelegde spoorweghistorie van stoom tot en met TGV op een ingewikkeld geconstrueerd en met huisjes, boompjes, beestjes en mensjes bezaaid emplacement. Bob Kennedy van Dam is er beretrots op. Om mij te imponeren laat hij een geluidsband over de zolder denderen met gillende stoomfluit, een puffende locomotief en steunend voortrollend materieel. Maar de zolder draagt niet alleen treintjes. Hij is volgestouwd en behangen met alle specimina van zijn oneindige interesseveld. Naast, boven en onder uiteenlopende spoorwegcuriosa hangen en liggen hoogbejaarde foto- en filmtoestellen, oude radio's, tropenhelm en schermmasker, tierlantijnen en prullaria die op een rommelmarkt gretig aftrek zouden vinden. Maar ook het blazoen van de familie, een Christusfiguur van de Zweedse beeldhouwer Torvaldsen, de konterfeitsels van Baden Powell(!) en Esther de Boer van Rijk als Kniertje ('ik woon toch in de Herman Heijermansstraat') en een ikoon met Maria als 'bemiddelares van eeuwigdurende bijstand'. Voor mij is het een rariteitenkabinet, voor Bob Kennedy Van Dam de gewoonste zaak van de wereld. Simpelweg de afspiegeling van alles wat hem zijn leven lang heeft bezig gehouden. Beeldende kunst, religiën, apocriefen, filosofie, archeologie, film en fotografie. 'Ik wil eigenlijk van alles iets weten.' En daarvoor worden de treintjes stilgezet.

Bob Kennedy Van Dam (66) doet nogal lacherig over zijn ongebreidelde interesse. ''t Stelt niet zoveel voor,' doet hij quasi bescheiden. 'Qua belangstelling zit ik meer breed dan diep.' Maar hij leeft ermee en ertussen. Aan de wanden schilderijen. Op de antieke kast en elders niet onaardige beeldjes ('ik heb schilders en bronsgieters in m'n kennissenkring'). Op een bejaarde kloostertafel een lezenaar met een indrukwekkend bijbels boek, opengeslagen bij een pentekening van Gustave Doré van 'Salomon als dichter'. Daarnaast tikt een comtoise, een oude Franse staartklok, de tijd weg. Boven een zitbank een gobelin van Maria met Kind, zo'n 130 jaar geleden gemaakt door zijn grootmoeder, toen ze als meisje tijdelijk in een katholiek klooster werd gestald. Daarnaast een ikoon van een bevriende schilder. Van dezelfde nog een ikoon, naast een boekenkast met daarin een aardige verzameling religieuse werken, bijbels, de koran en apocriefe boeken. Aan de veren herkent men de vogel. Dus wil ik ook weten wat achter die uitstalling schuil gaat. De treintjes van onze feitelijke afspraak kunnen wachten. Eerst maar over die schitterende bijbelhistorie op de lezenaar.

'Ja die ligt altijd opengeslagen. Opdat ik mezelf een beetje stimuleer om 's avonds na tien uur, halfelf, als ik ophou met hobbies van wereldse aard, me bezig te houden met meer serieuze zaken. Met religiën waarin ik geïnteresseerd ben. Van huis uit ben ik protestant, maar ik ben met Denise in Knokke voor de katholieke kerk getrouwd. Ik vond dat zelf niet zo belangrijk. Ik heb er ook nooit moeite mee gehad. Ach, met de beste bedoelingen heeft men er allerlei wetten omheen gemaakt, maar de kwintessens is toch het geloof in de schepper. De rest neem ik mee als ballast. Dat is het zo'n beetje.'

Maar zo luchthartig blijkt hij het toch niet te nemen. Religie, vooral de schepping, is voor hem de constante, het onvergankelijk eeuwige, dat hem met diep ontzag vervult. 'De mens is de grootste en prachtigste schepping. Toch is je begripsvermogen zo klein. Als je alle universele weten zou kunnen vastleggen op één lijn, die laten we zeggen een kilometer lang is, dan is ons begripsvermogen daarop een puntje dat je misschien met een

microscoop nog niet kunt zien. En zul je dan pretenderen te zeggen, zo is het of zo is het niet of zo zou best kunnen zijn?'

- Was je altijd al zo serieus? Ik stel de vraag met verbazing. Jaren geleden samen op reis had ik een andere Bob Kennedy leren kennen.

'Ik was deels vrolijk, deels heel serieus. Van kindsafaan heb ik interesse gehad voor het mystieke. Ik was nieuwsgierig naar de wereld. Naar alles wat de mens met zijn hersenen tot stand kan brengen. Misschien kwam het door m'n vader, die veel vertelde over het bestaan, over de kosmos.'

Vader Kennedy was boekhouder en theosoof. Hij vertelde z'n kinderen verhalen, kweekte interesse. 'Je wordt gestuurd door wat je voor je ziet van thuis. M'n vader zei bijvoorbeeld, we gaan naar een kerk, *n'importe* welke, als er maar een goeie preek is. En dan werd het soms de *Eglise Wallon* in Breda, waar we woonden. Ja, ik heb een gelukkige jeugd gehad. Vader hield zich veel met z'n kinderen bezig. Ik had nog een broer en een zus boven me. In het weekend gingen we er veel op de fiets op uit. Mensen ontmoeten, de natuur in. Hij wekte ook belangstelling voor planten en kruiden. Je zat ook thuis veel om de tafel. Gezamenlijk spelletjes doen en zo. En knutselen, houtsnijwerk, figuurzagen.'

Een vaardigheid, die hem bij de bouw en uitbouw van zijn treinemplacement nog steeds van pas komt. Maar zoals gezegd, de treintjes kunnen wachten. Nu eerst over Indonesië, of Indië, zoals het nog heette, toen Bob Kennedy van Dam zich dadelijk na de Bevrijding als vrijwilliger meldde 'om de Japanners eruit te jagen'. En - als ik vraag of er niet nog een reden was - 'uit zucht naar avontuur.' Ergens was er nog de vage reden om de voetstappen te drukken van zijn grootvader Van Dam. Die diende als officier in de Atjeh-oorlog onder Van Heutsz. Maar omdat er twee officieren waren van dezelfde naam, had de *Pacificator* hem gevraagd hoe de naam was van zijn moeder. 'Kennedy,' was het antwoord. Waarop Van Heutsz besliste, 'dan heet jij voortaan Kennedy Van Dam'. Later in vrediger tijden is die naam aldus in de Staatscourant bevestigd. Klankrijk genoeg om er prat op te gaan en met voldoende adellijke schijn om er na veel pluizerij een creatief blazoen aan te verbinden. Net zo ingrijpend als Indië voor de familienaam werd, zijn de beide politiële acties voor Bob geworden. 'Wij gingen echt niet met de gedachte, wij willen onze koloniën terug hebben om straks weer zo rijk te worden. Wij hebben - mijn groep althans - ons ook niet als zodanig gedragen. Ik bedoel als oud-kolonialen. De bevolking heeft een hele andere Nederlander leren kennen.' Bob zegt er veel geleerd te hebben. Niet alleen maleis. Door een ongeval ('met een legervoertuig geslipt en naar beneden geduveld') heeft hij twaalf weken in een hospitaal gelegen. Nadien mocht hij wat fliere fluiten. *Welfare* organiseren, voorstellingen, badmintonnen met de Chinezen, voetballen met de Indonesiërs. 'Een beetje dienstverlening en sociale taak.' Een aardige ondergrond om na zijn terugkeer in 1950 in te gaan op de uitnodiging van het Bredase kantoorhoofd van de ANWB - toevallig een buurman - eens te komen praten. 'Ik kreeg een opleiding op het kantoor bij Henk Poorts en bij Tempelmans Plat en bij de grensposten. Toen had je in Wernhout, de grootste doorlaatpost, een kantoor. Daar zat ik geuniformeerd met een paar meisjes en heb ik m'n eerste praktijkervaring opgedaan. Poorts heeft me toen beheerder van een grenskiosk in Sluis gemaakt. Dat was alle weekenden werken. Ik had al gauw een paar vrienden bij de marechaussee en dan gingen we naar Knokke dansen. Ja ik ging graag uit. Na bijna tien jaar oorlog had je wat in te halen. En daar zag ik een schone Knokse, Denise dus.' In '52 trouwden ze, een goed half jaar voor Bob de vrijgekomen post van kantoorhoofd in Eindhoven mocht vervullen. Alsof het een gunst was. 'Ik kreeg het idee dat je blij moest zijn dat je zulk leuk werk kreeg en aan de ideële doelstelling van de ANWB mocht deelnemen. En eigenlijk vond ik dat ook. Zo lang ik boven de zaak woonde, heb ik zeven dagen per week gewerkt. Het salaris? Denise zat met de salarisstrook in de handen, bruto 225. Netto had ik zoiets van 178 gulden.'

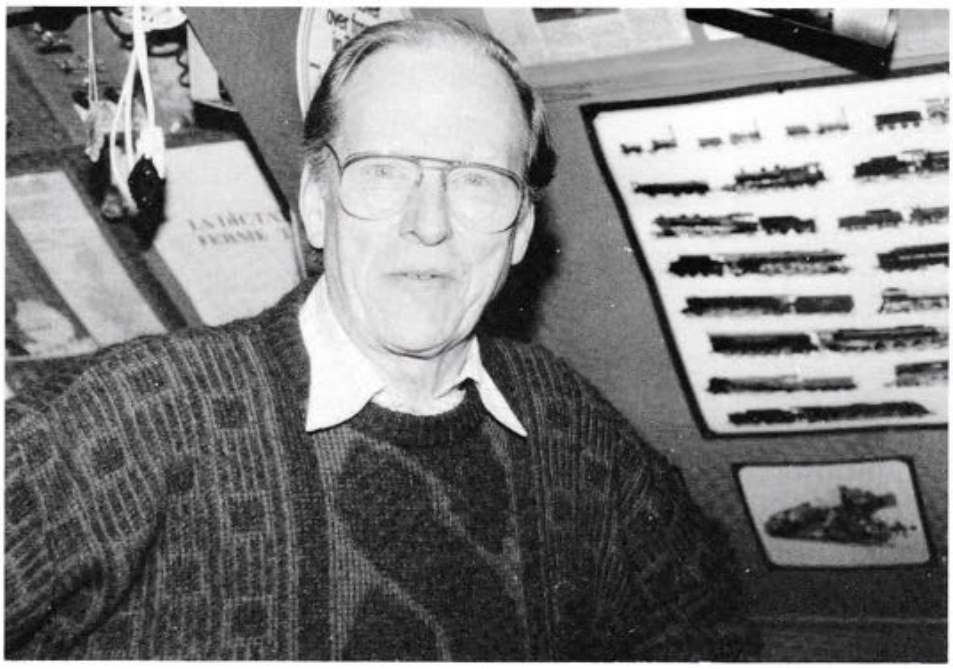

Voor de stad Eindhoven, voor het *establishment* was hij 'de directeur van de ANWB'. Rienstra, de echte directeur, had hem bij de aanstelling ook op het hart gedrukt: In Eindhoven vertegenwoordig jij de Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB. Alszodanig moet je ook optreden. Wordt maar lid van die en die vereniging en van de Skolclub en je luistert en je kijkt. Een beetje lobbiën. 'Binnen de kortste keren had je kennissen, relaties. Eerlijk gezegd heb ik moeten wennen en Denise ook. Wij als jonge mensen en dan die sfeer van, ja, dat soos gedoe. We zeiden, we doen eraan mee, want ik heb een

(lees verder op pag. 9)

IN DE HERFSTBLOEI WERKEN AAN EEN CULTURELE GEESTLIFT

Het collegelokaal is funktioneel en nauwelijks inspirerend. Geen platen, geen planten. In een vierkant staan de tafels en stoelen opgesteld. Dit beeld verandert op slag als Miep Kroese, docente kunstgeschiedenis, haar entree maakt. Ze staat hoog op haar benen, lang en slank, is even veertig, draagt gemakkelijke kleding, broek en slobbertrui of pully. Ze heeft een melodieuze stem en straalt pret uit. Haar plastisch- en beeldend vermogen uit ze in een meeslepend en popi jargon, dat mij aanspreekt, maar bij medestudenten soms lichte wrevel wekt. Krachttermen worden niet geapprecieerd. Zelf zegt ze stralend, 'Ik ben zo'n onbedaarlijke tuthola, ik neem iedere trendy-uitdrukking gelijk over.'

Afgelopen winter heb ik in dit lokaal college moderne cultuurgeschiedenis gevolgd bij de sector Gedrag en Maatschappij van de Haagse Hogeschool aan de Saffierhorst in Den Haag, speciaal voor ouderen boven de vijftig in het levengeroepen. Hoger Onderwijs voor Ouderen, kortweg HOVO. Dit was al weer het tweede seizoen. Het jaar ervoor 1989-1990 is de cursus van start gegaan. Enige ervaring is al opgedaan. Na een kennismakingsochtend stapte ik op vrijdag 26 oktober nieuwsgierig en met een flinke portie spanning in mijn lijf over de drempel van de school. Zou ik onderwijs op dit niveau kunnen volgen? Voor het HOVO hoeft geen toelatingsexamen te worden afgelegd. Er wordt van uitgegaan dat ouderen op tal van andere manieren kennis en bekwaamheden verworven hebben zonder in het bezit te zijn van een diploma dat rechtstreeks toelating geeft tot hoger onderwijs. En dat klopt in de praktijk.
Het is overal hetzelfde liedje. Vrouwen zijn bijna altijd in de meerderheid bij welke cursus dan ook. Eén man schittert tussen twaalf Eva's in herfstbloei. De oudste is 73 jaar.
De ochtend bestaat uit drie lesuren. Miep bijt de spits af van half tien tot half elf. Daarna een korte pauze waarin we gebruik kunnen maken van de kantinefaciliteiten en omringd worden door jonge studenten in hun veelal kleurige *outfits*. De laatste anderhalf uur terecht. Een reactie op het heersende academisme dat een schok teweeg bracht. Aan de hand van dia's vertelt Miep over de volstrekte verwarring die ontstond over deze wijze van schilderen en het aantasten van heilige huisjes. Vincent van Gogh schilderde een persoonlijk doorvoelde wereld. Miep vertelt van de invloed van Van Gogh en Gauguin op de *Fauves*, (de wilden). De bodem voor het impressionisme wordt vooral gevonden in de zwaar geteisterde Duitse landen.
Haar verteltrant is aanstekelijk. 'Het symbolisme', stelt zij vast, 'is een zootje en haast niet te rubriceren.'
is voor gastdocenten.
Miep begint haar lessen met het uitdelen van lesmateriaal. Daarna trommelt ze met de slanke vingers op haar lippen onder de kreet: 'Jongens we gaan beginnen.' Na een algemene inleiding komen we bij het *impressionisme*

Week in week uit komen de stromingen in de schilderkunst aan de beurt. Dat gaat maar door. We discussiëren, want we vinden lang niet alles mooi. Het gaat er levendig aan toe. Miep vindt het

Miep Kroese voor de klas

prachtig dit lesgeven aan ouderen en wij hangen aan haar lippen. Niemand verzuimt als het niet strikt noodzakelijk is. De cursus kost ook de lieve som van *f* 495,-. Wij zijn gemotiveerder dan jongeren. Miep: 'Adolescenten zijn bezig met elkaar te ontdekken. Ze willen vrijen, sporten, naar de disco. Studeren moet. Jullie springen me op m'n nek, pakken me beet, stellen vragen.'
Ze neemt ons mee op jugendstilwandelingen, maar laat ons ook kennismaken met de nieuwe bouwwijze achter de Bijenkorf, die in de volksmond 'de nieuwe truttigheid' wordt genoemd. We krijgen studentenkortingen voor bezoek aan theaters. Vijf gastdocenten geven in drie blokken les over literatuur, dans, film en toneel en muziek. Op alle fronten passeert de eeuwwisseling. Het levenspatroon van de mensen veranderde. De twintigste eeuw, dat zie je ook in de kunst, is de eeuw van de twijfel over de weergave van de werkelijkheid. Ik lees boeken van Elsschot, Bordewijk, Couperus, Hotz, Nooteboom, maar ook van Celine, Huysmans, Oscar Wilde, Reve en ben er de hele winter zoet mee. Het ontstaan van de de dans wordt in beeld gebracht. Het klassieke ballet, decoratief, liefelijk en de moderne dans op blote voeten. De ontwikkeling van de film. We worden nog eens geconfronteerd met schokkerige zwart-wit beelden. Bij toneel gaan we terug naar de Grieken tot het hedendaagse toneel. In een speciaal muzieklokaal beweegt Gert Surksum (docent muziek) zich elastisch, tokkelt op de piano, draait bandjes, vertelt over middeleeuwse muziek, wijst ons op eerlijke en oneerlijke muziek, op Beethoven, die lak had aan iedereen. Het vergt heel wat om alles op te nemen. We steken er van van op, maar de gastdocenten zijn wat lesuren betreft onderbedeeld voor de veelomvattende materie. Daar is wat kritiek op.
Ik trok iedere donderdag uit voor het bestuderen van het lesmateriaal dat ook wel eens in het Engels is gesteld. Zelf ervaar ik dat de leerstof niet te moeilijk is, maar veel concentratie vergt. Je mag de cursus afronden door een werkstuk te maken, een scriptie. Het hoeft niet. Ik vond het een hele klus, maar ook een boeiende bezigheid en koos voor 'Het expressionisme in de verschillende vakgebieden van de kunst' en sleepte het certificaat in de wacht.
Het kontakt met de cursisten vond ik heel waardevol. We werden een homogene groep. Eén ding staat voor mij onomstotelijk vast. In oktober pak ik weer een cursus. Het houdt je geest lenig. Ik pik sindsdien meer op uit de kranten. Een museumbezoek is interessanter dan voorheen. Ik kijk op een andere manier naar bouwstijlen. De schrijver Hotz is voor mij een openbaring. Van film, toneel en muziek wil ik meer aan de weet komen. Kortom, ik heb de afgelopen winter veel gelachen, geleerd en genoten.

Tekst Tine den Boer
Foto's Harry de Vré

OUDERENONDERWIJS IN HET HELE LAND

In de komende maand beginnen voor het seizoen 1991/1992 nieuwe HOVO-cursussen. Op het niveau van hoger onderwijs kunnen dat cursussen zijn in moderne cultuurgeschiedenis, maatschappelijke veranderingen, sociale en culturele ontwikkelingen betreffende Europa en andere onderwerpen. Dergelijke cursussen, bedoeld voor ouderen vanaf 50 jaar, worden gegeven in tal van plaatsen in het land. Ook in uw omgeving. Informatie bij universiteiten, hogescholen en bureaus van voorlichting in diverse gemeenten. Voor belangstellenden in Den Haag: sector Gedrag en Maatschappij, Saffierhorst 105, 2592 GK Den Haag, tel. 070 - 3 499 888.

Muziekdocent Gert Surksum

VUTTERS GEVRAAGD VOOR DERDE WERELD-PROJECTEN

VRIJWILLIGERS NODIG VOOR BELIZE

Zijn er nog ouderen met een avontuurlijke inslag en een warm hart voor de *have nots* in de Derde Wereld? Als iemand daar bevestigend op kan antwoorden, is hij/zij dan ook bereid en in staat als vrijwilliger naar bijvoorbeeld een project in Midden-Amerika te gaan? Voor Belize, een prettig Engels sprekend land even noordelijk van de Golf van Honduras, wordt een actieve, gezonde vutter gevraagd om een jonge Belizer te leren een garage te runnen. Gedacht wordt aan een juist uitgetreden Wegenwacht of een andere oud-ANWBer met technische vaardigheden.

Tot zijn taken in Belize behoren namelijk ook het trainen van technici, kennis overdracht in onderhoud en reparatie van personenauto's, ambulances, lichte en zware trucks. De projectleider ter plekke is een Nederlander, evenals enkele andere daar werkende vrijwilligers. Het verzoek om een technische vrijwilliger gaat uit van *Interaction in Health* en is gericht op uitzending op korte termijn voor een half jaar. Belangstellenden kunnen technische en financiële details vernemen van mw. C.M.G. van Helvoort, afd. Personeel van de ANWB, bereikbaar onder telefoonnumer 070-314 6677, of bij Interaction Health BV 05118 - 2146.

Lopend buffet aan boord van de Orca ter afsluiting van ons dagje-uit. Jan Koens en Frans Schalk hebben er zin in (foto Ro).

BIJ-ZONDERHEDEN

Het was een keurige heer die op de stoel tegenover het kantoorhoofd plaats nam. Hij was in de buurt en dacht, meteen even vragen of er plaats is voor mijn dochter van 17. Net examen gedaan, misschien is er een tijdelijke baan.
'Het is niet de gewoonte om iemand zonder sollicitatiegesprek aan te nemen,' zei het kantoorhoofd, 'maar we hebben dringend iemand nodig voor de afdeling kaarten en gidsen voor drie maanden. Dus stuurt u haar maar.'
Ze kwam op maandagmorgen. Een klein, helblond meisje van Scandinavische origine, gekleed in wit T-shirt en een fel blauw, zeer strak, zeer kort, zeer glimmend zijden rokje. Ze droeg er witte tennisschoenen onder, wat in 1965 - want daar hebben we 't over - heel ongebruikelijk was. De informatrices, gestoken in twinsets met parelkettinkjes om de hals en pumps aan de voeten, keken zeer verbaasd. Ook het kantoorhoofd keek onthutst. Maar de deur ging open en de mensen stroomden binnen.
Een mijnheer vroeg om een waterkaart. Gedienstig liep het hippe meisje mee. 'Welk gebied mijnheer?' 'Grote rivieren.' De kaart stond onderop de stelling, vlak bij de grond.
Een blos kleurde haar gezicht. 'Mijnheer. wilt u zo vriendelijk zijn zelf even de kaart te pakken? Ik kan me helaas niet bukken.'
'Dat verbaast me niks met zo'n flodder aan,' was het schampere antwoord.
De hoofdinformatrice vond dat ze er iets van moest zeggen en vroeg haar, of ze de volgende dag wel iets beters aan wilde trekken.
'Dat gaat niet', zuchtte ze. 'Ik heb alleen maar zulke kleren.'
Ze was zo beleefd, zo aardig, dus bleef ze de drie maanden. In die kleren.

PUCK

Tekening Mario Wijnvoord

SENIOREN praatpaal
055 - 41 43 82
01713 - 1 59 04
010 - 426 59 20
de VG-ANWB luistert

OUDERE VROUWEN GAAN LANGER MEE

Oudere vrouwen hebben meer toekomstperspectief dan hun leeftijdgenoten van de andere sexe. Op basis van gegevens van de Verenigde Naties heeft het International Institute on Aging (INIA) op Malta berekend dat wereldwijd op 60-jarige leeftijd de mannen een additionele levensverwachting hebben van bijna 18 jaar, maar de vrouwen van 23 jaar. In ons land hebben de vrouwen van zestig aanzienlijk meer toekomst. Volgens de VN-cijfers heeft de man van 60 bij ons nog ruim 20 jaar voor de boeg, maar de vrouw mag uitgaan van ruim 30 jaar. Eenmaal 75 jaar zou de man nog een leven voor zich kunnen hebben van 15 jaar en de vrouw van bijna 22 jaar. Niet zo gek dus dat demografen de Nederlandse man aanraden een wat oudere vrouw te trouwen.

DE JONGENSDROOM VAN BOB KENNEDY VAN DAM

(vervolg van pag. 5)

opdracht. Mijn status ontleen ik aan de Koninklijke en ik zal proberen de ANWB uit te stralen.' Goedlachs als hij is, charmant als hij kan zijn, paste de funktie hem als een handschoen. De burgemeester, de commissaris van politie, de grote heren van het lichtstedelijke bedrijfsleven en de hele Eindhovense *incrowd*, die vernissages frequenteert voor de babbel en het glas sherry, werden zijn klanten en dikwijls zijn 'vrindjes', die aanbelden na sluitingstijd of zondag op visite kwamen en dan vroegen, 'kunnen we niet even naar 't kantoor beneden.' Hij telde ze ook als lid van zijn 'eigen' zwemclub K'72 (= Kennedy 1972). Zwemmen was altijd zijn favoriete sport geweest. In een eigen zwemclub zag hij 'een bindmiddel tot een soort communicatie.' Bob slaagde erin chirurgen, makelaars, gemeente-ambtenaren en nog een paar 'deftige jongens' te verzamelen. 'Maar zodra we in onze zwembroek stonden en bijvoorbeeld waterpolo speelden, waren we allemaal gelijk.' Daarnaast had de politiecommissaris hem ('jij met je hele apparaat achter je') gestrikt voor de plaatselijke afdeling van Veilig Verkeer Nederland en liet hij nogal eens zijn oren hangen naar pluimstrijkers van allerlei verenigingen 'kun je ons niet helpen vanuit jouw situatie'.

- Hoe vond je nog tijd voor je hobbies? Voor je treintjes? En hoe kwam je daartoe?

'Het is nu precies 25 jaar geleden. Ik zei tegen mijn zoon Frank, hij was net zeven jaar, jij moet de techniek in en we beginnen met een treintje. Het was een Märklin-wisselstroom. Ik heb het nog boven.' Voor Bob zelf was het de vervulling van een jongensdroom. Het zoontje van een rijke buurman had er één voor z'n verjaardag gekregen. Bob, toen een jaar of tien, mocht er naar kijken, van afstand. Eindelijk, samen met zijn zoon, mocht hij er ook mee spelen. Eerst met dat ene treintje op de tafel, toen op een grote losse plaat, die al snel vervangen werd door een opklapbaar plateau in een hang- en legkast. Het rollend materieel groeide met elke verjaardag van een van de twee. 'Toen zijn we op het laatst naar boven gegaan, naar de zolder en hebben we een groot plateau gebouwd. En Frank heeft er nog weer een stuk aangebouwd. Tot hij zestien was. Toen ging zijn technische interesse over op bromfietsen en twee jaar later op motorfietsen en auto's.'

Maar Bob ging door. Voor hem werd het een verslaving. Hij werd lid van de Modelspoorclub Oost-Brabant, bezocht bijeenkomsten en beurzen, kocht, ruilde en bouwde voort. Nu rijden en staan op zolder oude en moderne treinen. De eerste Trixtreintjes, na meer dan veertig jaar in een oude margarinedoos uit een onderduikadres gekomen, modellocomotieven op stoom en stroom, de Blauwe Engel als eerste diesel-elektrische, de Rheingold en andere TEE-stellen en de gele en blauwe supersnelle (TGV) treinen. Meer dan 75 meter lang als je ze allemaal achter elkaar zou zetten. In navolging van de NS, die met zestig wagons achter een oude 1600-loc als langste trein het *Guiness Book of Records* haalde, heeft Bob op zijn spoorplateau 45 wagons achter een 'hele sterke locomotief' laten lopen. Een slang van zo'n zes meter modeltrein. Hij moest er heel voorzichtig mee manoeuvreren op zijn gecompliceerd aangelegde railnet met 'een maximale rijafstand op een minimale oppervlakte'. In de linkerhoek is een petrochemisch industriecomplex gegroeid. 'Je ziet niet dat dat vitamine- en asperinebuisjes zijn geweest. Heb ik allemaal beschilderd.' Het resultaat is niet te onderscheiden van de raffinaderijcomplexen in de Europoort. In het midden van het plateau, in het licht van een speciale schijnwerper, staat een dorp te pronk met vakwerk en andere kneuterhuisjes. Precies in een vierkant, dat aan een stok met een verborgen ringetje uit het plateau getild kan worden. 'Voor een mangat waar ik in kan kruipen, zodat ik overal bij kan komen.' Denk niet dat de Kennedy-spoorweg uitgesteld kinderspel is. Inclusief de hele bonte verzameling van seinlampen tot en met medailles voor levenslange trouwe spoordienst, uniformen en spoorwegpetten, zijn er in het gezelschap parafernalia en hebbedingetjes ('ik heb nooit iets weggegooid') boeken over treinen en spoorweghistorie. 'Ik vind het interessant. De samenstelling van al die treinen met dat brok historie erachter. Daar kan ik een heleboel bij vertellen,' zegt Bob. We zouden nog uren kunnen doorgaan.

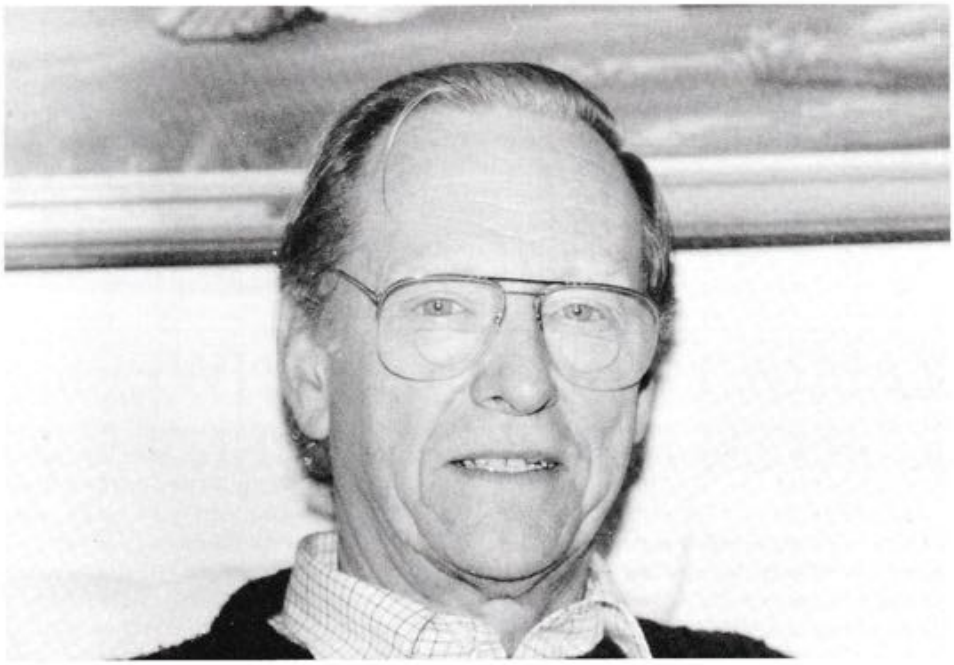

Tekst en foto's Bram Roozendaal

Oo WeeWee

VERNIEUWD

In het herdenkingsboek 'Een eeuw wijzer' lees ik: 'Van een bond die in de eerste plaats de recreatie en het toerisme wil dienen, mag uiteraard meer worden verwacht dan een beleid, dat uitsluitend gericht is op een idealisering van het verleden.' Dat stond er in 1983 en als ik het goed begrijp, paste dat historisch gezien bij de ANWB van de jaren tachtig en van mij geen klacht daarover. Maar nu is het drastisch anders. Hedendaagse jonge collega's in zowel het A- als het B-gebouw hebben mij ingefluisterd dat Paul Nouwen alles doet behalve achterom kijken. Dat blijft iets voor grijze duiven van de derde leeftijd. Neem maar zo'n dagje uit. Wat je dan niet hoort over de 'goeie ouwe tijd'. 'Ach vroeger, weet je nog.' Zeker er waren morrende geluiden en kritische noten, maar in de verzachte herinnering hangt slechts een gemeenschappelijke horizon. Er stak wel eens iemand boven uit, ook bleven er onder steken, maar ze kennen allemaal het grote familiegevoel. Vooral oud-wegenwachten willen daar nogal eens van opgeven. Als ik de aardige stukjes van vorige jaren erop na sla, moet het daar een soort padvinderij zijn geweest. Altijd bereid voor de akela, lief voor elkaar en dienstig aan de gemeenschap. Nou ja, je had de Mosheuvels en de Van Leeuwens en goede tijden, slechte tijden. Wie z'n rug heeft gekraakt op de motor kan die weewee wel schieten, al zijn er ook die smalen op die zachte eitjes in luxe auto's en snoeven op hun zij- en kopkleppers, wat toch maar je ware was.

Tegenwoordig is alles anders. En nieuw. Vernieuwd als het laatste wasmiddel dat alles glanzend schoon maakt. Sensationeel verbeterd als Buckler. Frisser van smaak en te lekker om waar te zijn. Ex oriente lux, het licht komt aan. De Wegenwacht van nu is flitsend, is trendy. Verspreide stations zijn opgegaan in vier districtscentrales. District chefs heten voortaan managers. De roep 'zie maar dat je 't zelf vindt' is helemaal hi-tech, *omgeturnd in een telecommunicatie systeem gekoppeld aan de praatpalen (WTN officieel). Patrouilleren op een lang traject, op lijn, is geschiedenis. Voortaan draait het alleen om efficiency in een cirkel. En als symbool van de vooruitgang zijn de macho-uniformen van het lijf en vervangen door publieksvriendelijke kostuums in oranje, blanje, bleu.*

'Ze doen maar', heb ik horen mompelen. Onder ouderen, die palaveren over mooi en degelijk. Alsof dat de issues zijn waar het om gaat. Passen wegenwachten zonder rambo-uniform niet beter in de nieuwe wereldorde van dBase, megabite *en SAM?*

Alleen dat 'corps' zit me nog dwars. Dat hoort nog bij dat pseudo-militaire pak, maar niet bij hulpverleners in strakke blauwe broek. Moeten we wat opvinden. Al was het maar weer met een afkorting, die niemand begrijpt.

Ro.

Tekening Jaap Jasperen

KABINET WIL OUDERENWERK KORTEN MET 25 PROCENT

Ook de ouderenbonden ontkomen niet aan de bezuinigswoede van het kabinet. Nog voor Prinsjesdag heeft de minister van WVC aangekondigd de subsidie voor het ouderenwerk drastisch te zullen korten. Sprake is van tenminste 25 procent. Uitgerekend op een moment dat de ouderenbonden nog steeds met elkaar in de clinch liggen over de organisatiestructuur. Zelfs de minister heeft genoeg van het gekrakeel. Tegenover de dreiging de subsidie voor het Centraal Orgaan van Samenwerkende Bonden van Ouderen (COSBO) volledig in te trekken, stelt zij een half miljoen in het vooruitzicht voor een nieuw samenwerkingsmodel. Een COSBO-nieuwe stijl, waarin ook de OVGO, de Overleggroep van Gepensioneerden in Ondernemingen (w.o. de VG-ANWB) zitting kan hebben.

Zoals eerder bericht in De Buitenband van maart j.l. is de COSBO nagenoeg uiteengespat. De katholieke Unie KBO (205 duizend leden) en de protestantse PCOB (55 duizend) voelden niets voor de idee van de Algemene Bond van Ouderen (ANBO - 190 duizend) de macht te delen met andere belangenorganisaties. Door toetreding van de FNV-ouderen (300 duizend), de CSPO (centrale van overheids- en semi-overheidspersoneel) en de OVGO, zou er binnen de COSBO een eind komen aan de confessionele meerderheid. Een bemiddelingspoging van het oud-CDA-kamerlid mw. Cornelissen kon de meningsverschillen niet overbruggen. Inmiddels zou de ANBO de katholieke Unie KBO zover hebben meegekregen, dat een nieuwe poging kan worden gedaan om uit de impasse te geraken. Dat overleg heeft plaats vóór 1 oktober a.s.

Een breed en eensgezind samenwerkingsverband, een COSBO-nieuwe stijl, versterkt met o.m. de FNV-ouderen, de CSPO en de OVGO, is des te meer noodzakelijk nu ingrijpende bezuinigingen op ons afkomen. De aanvallen op de WAO en de koppeling (de AOW) gaan direct de ouderen aan. Daar komt de korting op de subsidies voor de belangenbehartiging nog eens overheen. Zo heeft minister d'Ancona de OVGO, waarvan ook onze vereniging deel uitmaakt, al op 26 juni j.l. schriftelijk laten weten, dat per 1 januari '92 op een subsidiekorting van 25% moet worden gerekend. Voor de OVGO betekent dit een streep door bestaande plannen het organisatie-apparaat te professionaliseren. De ouderenbonden, die dit jaar moed hadden geput uit de ministeriële nota 'Ouderen in tel', voelen zich in de kou gezet en beraden zich op acties. Maar eerst zal er eendracht moeten komen, een nieuw samenwerkingsmodel om een vuist te kunnen maken.

Koken met Paul van der Meij

In nazomer en herfst wordt het rijpe fruit van de bomen geoogst. Appels, peren, vijgen, om maar wat te noemen. Een mooie gelegenheid dat najaarsfruit eens te verwerken in een anders-dan-anders toetje.

VIJGENSOEP

Benodigdheden:
6 verse vijgen, 1 cl. Drambuie, 1/3 fles rode wijn, 1 eetlepel honing, 20 gr. suiker, ´ sinaasappel.

Snijd de vijgen doormidden en lepel het vruchtvlees eruit. Doe het vruchtvlees in een pan. Voeg de rode wijn, honing, Drambuie en het sap van de halve sinaasappel toe. Breng alles aan de kook en laat dit 7 min. zachtjes koken. Wrijf de soep vervolgens door een zeef (er mag niets achterblijven) en houd de soep warm. Doe in twee diepe borden een bol vanilleijs en daaromheen de warme vijgensoep. Heerlijk!

APPEL UIT DE OVEN

Benodigdheden:
2 goudreinetten, 20 gr. basterdsuiker, 2 cl. rum, kaneel, 25 gr. rozijnen (12 uur laten weken in water en de rum).

Haal met een appelboor de klokhuizen uit de appels. Zet de appel nu rechtop. Maak rondom in de appel een dunne snee, maar zo dat alleen het schilletje wordt doorgesneden. Deze snee moet in het midden zitten. Zet de appel rechtop op vetvrij papier op de ovenplaat. Meng de rozijnen met de bruine suiker en vul hiermee het gat in de appel.
Zet nu de aldus gevulde appels in een voorverwarmde oven van 200°C en laat ze 25 tot 30 min. garen. (Als alles goed is gegaan, is de schil naar boven en naar beneden getrokken). Haal de appels uit de oven en bestrooi ze met kaneel. Geef er eventueel vanille-ijs bij.

GEFRITUURDE PEER

Benodigdheden:
2 peren, 1 dl room, poedersuiker, 2 cl. Tia Maria, 75 gr. bloem, 1 ei, 1 flesje bier.

Doe het ei in een kop en klop het los. Zeef de bloem erop en 1/3 van het flesje bier en roer dit tot er geen klontjes meer inzitten. Voeg vervolgens zoveel bier toe tot een dikke massa ontstaat. Dit is uw beslag. Klop nu de room met de poedersuiker (naar smaak) half op, dat is enigszins vloeibaar, en roer hier de Tia Maria door. Dit is uw saus.
Schil nu de peren en snijdt elke peer in zes partjes. Wantel de partjes door wat bloem en schud ze af zodat er niet veel bloem aan blijft kleven. Doe de partjes in het beslag en frituur ze een voor een in olie van 180°C. Af en toe keren tot ze goudbruin zijn. Na het frituren goed uit laten lekken. Leg de gefrituurde peer rondom op een bord. Doe middenin een bol vanille-ijs met daarover wat saus. Bestrooi de partjes peer tot slot met poedersuiker.

AOW-PENSIOENEN NU 30 MILJARD

Aan AOW-pensioenen is vorig jaar 29,5 miljard gulden uitgegeven. Inclusief de uitkeringen AWW en Kinderbijslag blijken de uitkeringen in 1990 gestegen te zijn tot veertig miljard. Vijf miljard meer dan het jaar daarvoor. Dit blijkt uit het jaarverslag van de Sociale Verzekeringsbank. Ons land telde in 1990 twee miljoen AOW-gerechtigden, dertigduizend meer dan het jaar ervoor. Van hen laten 94.700 gepensioneerden hun AOW naar het buitenland overmaken.

Anatomie
'Ik had een buurvrouw van tachtig die op een dag tegen me zei: 'Ben ik iets voor je als ik doodga? Ik ben nog nooit ziek geweest!' Ik moest toen vreselijk lachen, maar ging er verder maar niet serieus op in. Bekenden van je, nee dat liever niet. Ik wil ook geen stoffelijke overschotten van jonge mensen op de snijzaal, dat is voor de studenten te dichtbij. Doodgaan hoort bij oude mensen.'
mw. dr. F.M.M. Griffioen in Ooit

HERDRUK

Verslechteringen
Als gevolg van de bezuinigingen uit de *Tussenbalans* zal het inkomen van ouderen verslechteren (extra huurverhoging, minder huursubsidie, minder geld voor woningaanpassingen en -verbetering, extra strip voor openbaar vervoer).
LeefTijd

Van Kemenade
'Ik heb het hier vaak met mijn oude moeder over. Dan zeg ik: natuurlijk heb je recht op je AOW, maar al die fantastische voorzieningen in de bejaardenhuizen hoeven niet. Dan antwoordt zij: daar heb ik mijn hele leven toch voor gewerkt? Dan vraag ik haar: weet je wel hoeveel de samenleving daaraan bijbetaalt? Dan zegt zij: dat zoeken ze maar uit. Het is moeilijk. Maar het moet zijn uit te leggen.'
Vrij Nederland

Verzorgingshuis
'Het is eigenlijk een wonder dat er zo *weinig* wordt mishandeld in verzorgingshuizen, verpleeghuizen en geriatrische afdelingen van psychiatrische ziekenhuizen. Oude mensen die hun plas niet meer kunnen ophouden en hun eigen adres vergeten, worden weggezet in tehuizen, dwaze vaders en moeders die verdwijnen. Ze zijn lastig, ze zijn afhankelijk van hun verzorgers, ze leven in isolement - die combinatie is ideaal om machtsmisbruik uit te lokken. En ze worden nauwelijks beschermd door de wet. () Er is de laatste vijf jaar heel veel ontwikkeld op het gebied van omgang met dementerenden, maar dat is niet doorgedrongen naar verzorgings- en verpleeghuizen. Ik vrees dat veel mensen hun lesjes niet hebben bijgehouden.'
Psychologe Jacomine de Lange in VN

Openbaar vervoer
'Ouderen zouden in de trein gewoon aan de noodrem moeten trekken als ze op de stations te weinig tijd krijgen om uit te stappen. Na tien processen hebben ze dan zoveel publiciteit gekregen, dat de NS wel maatregelen zal nemen.'
Prof. dr Herman Bouma in de Volkskrant

Terzijde
Rijke mensen halen hun pensioen niet, maar laten het bezorgen.
Vrij Nederland

PUZZEL

1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														
21														

Op elke genummerde regel moeten drie woorden worden ingevuld, van respectievelijk 3, 4 en 7 letters. Elk woord van 7 letters wordt gevormd uit de twee voorafgaande van 3 en 4 letters. Bij de goede oplossing krijgt u in de gerasterde kolom, in het hart van het 7-letterige woord, van boven naar beneden de naam van een beroep.

1. plas - logé - pinguin
2. deel van dorp - beslag - fat
3. deel van gelaat - pijn - pret
4. moeder v. Peer Gynt - oorsprong - adellijke titel
5. puntig voorwerp - soort antilope -bres
6. alle twee - deel van een vork - schurk
7. populaire song - plag - gekte
8. vis - metalen richel - onzuiver
9. zwarte steen - voerbak - wijnkenners term
10. kwab - derhalve - teugel
11. vogel - delfstof - pracht en praal
12. wenk - brandstof - gezagsorgaan
13. troefkaart - het zij zo - vazal
14. ergo - kledingstuk - donker
15. gevel - groente - handelaren
16. lofdicht - munt - leerkracht
17. Am. organisatie (afk.) - roofdiertje - zeer klein gedeelte
18. soort stof - ritm. beweging - lengte
19. bloeiwijze - flink - Aziaat
20. traag - lichaamsplooi - droombeeld
21. plechtige verklaring - garantie - broedsel

Oplossingen vóór 1 november a.s. naar mw. G.N. Borsje, Norenburg 237, 2591 AM Den Haag. De winnaar ontvangt een cadeaubon van *f* 25,-.

OPLOSSING DOORLOPER

1. maarschalk/barbaars, 2. abstract/aardbeving, 3. noe/ontleding/smidse, 4. kn/mee/eiken/il/metaal, 5. ener/schande/oo/daags, 6. menig/honk/etre/immer, 7. eens/uil/tast/is/eiber, 8. naam/ls/test/ea/zoniet, 9. tu/fez/mal/tym/dodo/tra, 10. est/pius/end/ie/dos/ido, 11. naar/gst/nis/nee/leest.

Ondanks het foutje waren er goede oplossers. Daaruit trokken we als winnaar dhr. J. Gout uit Lelystad. Proficiat.

Het heeft ons niet meegezeten. Zelfs in de doorloper, 'waarmee niets mis kon gaan' is een fout geslopen. Ciska Paanakker, die de puzzels iedere keer voor ons concipieert, biedt u haar excuses aan. Door de puzzel voortaan eerst grondig door een kenner te laten oplossen, menen we er iets afdoends op te hebben gevonden. In vol vertrouwen is hier de nieuwe opgave. Een puzzel voor allemaal.

UIT WANDELEN MET 'T GILDE

't Gilde is een stichting die zich inzet voor ouderen. O.a. wil de organisatie interesse wekken voor historie en bouwgeschiedenis van onze steden. Voor dat doel worden voor ouderen wandelingen georganiseerd. Wandelen met 't Gilde kan in de volgende steden: Den Haag 070 - 356 1281, Amersfoort 033 - 72 97 41, Amsterdam 020 - 625 1390, Breda 076 - 22 54 52, Deventer 05700 - 158 05, Leiden 071 - 76 66 95, Middelburg 01180 - 275 13, Rotterdam 010 - 417 3190, Utrecht 030 - 34 32 52, Zaanstad 075 - 16 86 96. Er wordt een bijdrage gevraagd van *f* 2,- p.p.

Uit de Humanist.

DOCUMENTATIE VOOR OUDEREN

Amsterdam heeft sinds eind mei een Documentatie Centrum voor Ouderen. Het is met de Bibliotheekdienst voor ouderen, zieken en gehandicapten gehuisvest op de derde etage van de Openbare Bibliotheek Amsterdam aan de Keizersgracht. Met uitzondering van de maandag is het centrum toegankelijk op alle werkdagen van 9 tot 12 uur. Telefonische informatie 020 - 523 0793.

-Volgend jaar krijgen de bejaardenoorden 21,5 miljoen gulden minder subsidie.